

Ленин комсомоли—ёшлар авангарди

РОСТОВ ОБЛАСТИ. Сиз суратда «Золоторевский» совхоздаги учинчи бўлимининг клуб бошлиғи, комсомол аъзоси Светлана Сторченокни кўриб турибсиз. Светлана об-ластадаги хормейстерлар мактабининг тугатиб, ҳозир бадий ҳаваскорлик коллективига бошчилик қилмоқда.

В. Гурбин фотоси. ТАСС фотохроникаси.

29 октябрь Совет ёшларининг авангарди. Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви — Ленин комсомолининг туғилган кунини. Шонли Ленин комсомолининг бутун қаҳрамонлик тарихи Совет халқининг социализм ва коммунизм кураши учун олиб борган кураши билан чамбарчас боғлиқдир.

Коммунистик партия ва унинг улуг доҳиси В. И. Ленин ёшларнинг революцион ҳаракатга актив иштирокини эътиборга олиб, содиқ қилиб тарбиялашга ҳамма вақт катта аҳамият берди. Ёшларнинг дастлабки соювлари болшевиклар партиясининг жанговар ёрдамчиси сифатида Улут Октябрь социали-

стик революциясига қадар пайдо бўла бошлаган эди. 1918 йил июнда ишчи ва деҳқон ёшлари соювларининг Биринчи Бутунроссия съездини чақириб юзасидан Оргбюро тузилди. Комсомолнинг биринчи съезди 1918 йил 29 октябрда очилди. Ишчи-деҳқон ёшларининг энг ахшилари комсомол ташкилотлари атрофида муштаҳам уюшди.

В. И. Ленин комсомолнинг таъини топиш ишлари билан шахсан қизиқди. Шунинг учун ҳам комсомол биринчи съезди делегатлардан бир гуруҳини қабул қилиб, улар билан суҳбатлашди. Бу жиҳатдан олганда бутун совет ёшлари учун В. И. Лениннинг комсомолнинг III Бутунроссия съезидида «Ёшлар соювларининг вазифалари» ҳақидаги тарихий нутқи катта аҳамиятга эгадир. Революция доҳисининг бу нутқида комсомолнинг барча асосий фаолиятини, коммунистик партиянинг ёрдамчиси ва резерви эканлигини ҳар томонлама кўрсатиб берди.

Коммунистик партия ва унинг доҳиси В. И. Ленин ташаббус билан ташкил этилган комсомол шундан буён шонли йўлни босиб ўтди. Мамлакатимизда тарбиянинг — барча босқичларида ҳаммавақт ва ҳар қасрада Ленин комсомоли ўз жанговар ишлари билан партиянинг содиқ ёрдамчиси, ёшларнинг актив етакчиси эканлигини кўрсатди. Комсомол сўзининг ўзи аса эндиликда Совет Ватанида садоқат, кинчиликлардан қўриқмаслик, курашда насорат, ёшлик ва ақойиб дўстлик равиши бўлиб қолди. Комсомол ва ёшлар гран-данлар уруши ва чет эл ин-

тервенцияси йилларида ёш совет давлати душманларига қарши олиб борилган курашда авангардлик ролини ўйнади. Комсомол ташкилотининг аъзолари ўзларини бутунлай фронтга сафарбар этдилар. Ушша давлатларда эндиликда елштирилган қозғаларда «Райком ёш» ҳамма фронтга кетган» — деган ёзувларни учратиш мумкин эди.

Сергей Лазо, Виталик Баженов, Алексей Сафонов ва кўпгина комсомол қаҳрамонлари тўғрисида халқимиз афсоналар, достонлар, қўшиқлар яратган. Улар ўз қаҳрамонликлари билан Ватанимизнинг шонли тарихи саждаларидан алақачон фахрли ўрин олдилар.

Улут Ватан уруши йилларида ҳам комсомол ва ёшлар мисли қўрилмаган қаҳрамонлик ва насорат намуналарини кўрсатди. Александр Матросов, Зоя Космодемьянская, Лиля Чайкина, Краснодарлик ёш гвардиячилар ва бошқа минг-миглаб совет йигит-қизларининг ҳаёт-мамот учун олиб борилган жангларда кўрсатган жасорати ҳеч қачон унутлмайдди.

Социалистик Ватанин ҳимоя қилишдаги ақойиб қаҳрамонликлари учун комсомолга жанговар Қизил байроқ ва Ленин орденлари берилди. Фақат Улут Ватан уруши йилларидаги улугвор ишлари учун уч ярим миллиондан ортиқ комсомол-жондон Ватанимизнинг орден ва медаллари билан тақдирланди.

Шонли комсомолнинг коммунистик партия ишига садоқати, улуг Ленин васиятларига оғишмай амал қилаётганлиги, меҳнатда, социалистик ва коммунистик жамият қуришда ҳам яққол намоён бўлиб келмоқда. Комсомол ташкилотлари биринчилик қаторида халқ хўжалигининг муҳим устакларида активлик кўрсатиб иш бошладилар. Донбасс шахталарини ишга солиш, Днепро ГЭСни бунёд этиш, Магнитка, Қурабас, Комсомолчиларни барпо этиш, отир машинасозликнинг дастлабки гигантлари бўлган Москва, Горький автомобил заводлари қурилишларини комсомол жасоратини тасаввур қилиб бўлмайдди.

Урушдан сўнгги тинч қурилиш йилларида комсомолнинг Сибирь ва Узоқ Шарқда, Волга, Иртин, Ангара дарёларидаги энг йирик ГЭС ларини қуриш ишларида ҳам комсомол жонбозлик кўрсатди.

Ленин комсомоли тинч қурилиш йилларидаги хизматлари учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени, икки марта Ленин ордени ва Октябрь революцияси орденлари билан мукофотланди. Ленин комсомолнинг ажралмас бир қисми, жанговар отряди бўлган Узебистон Ленин комсомоли ҳам катта ва шонли йўлни босиб ўтди.

Комсомол Туркистонда ташкил топган дастлабки вақтида У Совет давлатининг Урта Осиёдаги душманлари — босмачилар, чет эл

интервентларига қарши курашга ўзини сафарбар этди. Узебистоннинг минглаб комсомоллари партия чақириғига жавобан фронтга яўнадилар. Тошкент комсомоллари бўлса К. Либнехт номи ўз отрядларини туздилар. Абулқалиб Навоий, Заинаб Хисматова, Абдулхон Бобоқаров, Дамин Лутфуллаев, Сайфулла Самадов каби ўзбек комсомолларини номин сердуви республикамиздаги ҳар бир киши қалбидан муносиб ўрин олган.

Узебистон комсомоли ёшларининг ҳам республикамизни индустриштириш, қишлоқ хўжалигини тараққий эттириш борасидаги амалга оширган ишлари таҳсинга сазовор. Республикамизда барпо этилган энг йирик қурилишларини комсомол ўз ота-иниси олди. Республикамиз индустриясининг тўғич қорхоналари бўлган «Ташсельмаш», «Узбексельмаш», Тошкент ва Фарғона тўқимачилик комбинатлари, Чирчиқ химия комбинати, Оқангарон кўмир шахталарини ишга туширишда, Чирчиқ дарёсиди ГЭС қасадини бунёд этишда республика комсомол ва ёшларининг меҳнати катта бўлди.

Улут Ватан уруши йилларида СССР халқлари ўртасида дўстлик яна бир бор синовдан ўтди. Ватанимизни фашист газаватлари хуруждан ҳимоя қилишда минг-миглаб ўзбек ёшлари ҳам иштирок этишди.

Урушдан кейинги йилларда ҳам шу долзарб кунларда республикамизда пахтакорларига ердამга олтанди. БУГУН пойтахтимиз Тошкент ва республикамизнинг бошқа шаҳарлариди кўмакчиларнинг минг-миглаб ўз юрак йигит-қизлар ўз байрамларини бир байратга биригайрат қўшган ҳолда кутиб оляптилар.

бордилар. Уларнинг кучлари билан янгидан ишга тушган ерларда қўллаб қўллов ва совхозлар барпо этилди. Комсомоллар кучи билан Бухоро — Урал, Бухоро — Тошкент, Ўрта Осиё — Марказ оралида минг-миг километрлаб газ қувурлари ўтказилди. Индустрия гигантлари ҳисобланган Бекобод металлургия комплекси, Муринтов олин саралаш қорхоналари барпо этилди, миллион тонналаб «оқ олин» териб олindi.

Ленин комсомолнинг XVI съезди Совет ёшлари ҳаётида янги саҳифалар очди. У улугвор ноқират вазифаларини белгилаб берди.

Комсомол ташкилотлари фаолиятини активлаштиришда ленинча синовларни ўтказиб туришнинг муҳим ролни ўйнайди. Ленинча синовларнинг асосий мақсади ҳар бир комсомолнинг меҳнат ва жамоат ишида актив қатнашини таъминлашга қаратилган.

Шонли Ленин комсомолнинг шу кунлардаги бутун диққат эътибори беш йиллик план топириқларини мундариғидан олдин баҳарини ҳамда партиянинг XXIV съездининг барча совет кишилари қатори муносиб соватлар билан кутиб олишдан иборат.

Узебистон комсомоли ҳам шу долзарб кунларда республикамизда пахтакорларига ердამга олтанди. БУГУН пойтахтимиз Тошкент ва республикамизнинг бошқа шаҳарлариди кўмакчиларнинг минг-миглаб ўз юрак йигит-қизлар ўз байрамларини бир байратга биригайрат қўшган ҳолда кутиб оляптилар.

Ленин комсомоли ўз олдида қўйган улугвор вазифаларини шараф билан бажариб, бундан бунён ҳам Коммунистик партиянинг жанговар ва содиқ ёрдамчиси бўлиб қолади.

Н. ХАФИЗОВ, Низоний ҳамли Тошкент Давлат педагогика институти философия кафедрасининг катта ўқитувачиси.

ЮЛДУЗЛАР

Кумрихон 1966 йилнинг май ойида шаҳардаги 5-хунар-техника билим юртини тугатган. «Кизил тоғ» тикув фирмасининг 9-цехида тикувчи бўлиб ишлаб бошлади.

Мана, ўша воқеага ҳам тўрт йил бўлиб қолди. Бугун эса у кўпчиликнинг ҳурматиға сазовор, 5-разрядли моҳир тикувчи. У ҳар сменада етмиш урнинга саксон-тўқсон пальтонинг би яқсимини моҳирона тикиб, ойлик топириқларини 110-120 процентга етказиб адо этиб келяпти.

1961 йилдан бери комсомол аъзоси Кумрихон Розиева ҳаётда яқинда унутилмас воқеа содир бўлди. У партия аъзолиси қандадиглиға қабул қилинди.

Кумрихон шу кунларда 1973 йил ҳисобига махсулот берапти.

Фаруза Залолдиннова ҳам 1960 йилда худди шу хунар техника билим юртини битириб, фирмага ишга келган эди. Ҳозир у 6-разрядли тикувчи. Тўрт юз кишилик коллективга эга бўлган 2-цехининг смена мастери. Илгор комсомол қиз меҳнат қилиш билан бир вақтда политика техникумининг тикувчилик факультетининг тўртинчи курсида ўқияпти.

Фирманинг икки юз ўттиз комсомолдан қариб саксон нафари шу ки шилаётган цехда меҳнат қилади. Улар-

нинг ҳаммаси меҳнатсевар ёшлар.

«Кизил тоғ» фирмасининг меҳнати билан «Коммунистик меҳнат зарбдор» номин оғишга сазовор бўлган, — деди фахрланб фирма комсомол комитетининг секретари Флора Қалайдарова.

Секретарь яна ҳаққон билан ўз сўзида давом этаркан, шуларни илова қилди.

— Фирмамизда Кумрихон Розиева, Леда Кавальчук, Мастура Бакромов, Зухра Аҳмедова, Назира Содиқова сингари кўпгина ўз касбини жони-диққат севган қизларимиз борди, уларни фирмамиз юлдузлари десак эришамиз.

Қизларнинг ҳар бири беш йиллик плани мундариғидан олдин бажаришга эришган. Шу кунларда эса улар КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оляпти учун гайрат билан меҳнат қилиб, янги беш йиллик ҳисобига махсулот ишлаб чиқармоқдалар.

«Кизил тоғ» фирмасининг аҳил коллективни 582 минг дона эркаклар, ёшлар ҳамда болалар палтоси ишлаб чиқариб, зиммаларга тўққиз ойлик плани мундариғидан анча олдин бажарибди. Ҳозир улар йиллик плани ҳам мундариғидан олдин 5 декабрда бажариш учун курашяптилар.

Ф. ШУКУРОВ.

МОСКВА. Тез юрар ва чиди или «Москвич» автомашинасини маҳзининг етмишдан ортиқ мамлакатда кўриш мумкин. СУРАТДА: инженер конструктор, комсомол аъзоси Ирина Коломова. «Москвич-408» ва «Москвич-412» автомашиналарини яратишда унинг ҳам ҳиссаси бор. В. Хулев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Собир Қосимов «Строймеханизация» трестига қарашли 8-механизация бошқирмасиди ингор кранчилардан. Ҳозир С. Қосимов «Қорақамш-2» массивда турар-ной биноларини қуришда жонбозлик кўрсатамоқда. И. Шонгаёмов фотоси.

Газета ва журнал—ҳар бир хонадонда

ОБУНА—ЖАМОАТ ИШИ

Маҳалла клуби кечқурунлари анча гажам бўлади. Ёшлар шахмат-шашка ўйнашади. Янги газета ва журнал, китоблар мутолаа қилишади. Клубга кириверилганда кутубхонада турли пахтакорлар елштирилган. Клубда маҳалла комитетининг кечки қабул қилиш жойи ҳам бор.

Саксон ёшлардаги Носир ота Махсумов иш билан келувчиларининг ишини битирган, сўради: — Хўш ўғлим; ўтган йили сиз неча йил газет-журналга обуна бўлгансиз, бу йил қайси-ларига обуна бўласиз, — иш жойимдан «Совет Узебекистони», «Фан

ва турмушга ёзилдим, — деди ҳалиги йигит. — Рафиқангиз, болаларингизни! Ийгин ота олдида бироз хижолат чекмакдасиз: — Хайлдан кўтарилибди, «Совет» ва «Тошкент оқшом», «Гулна» эса қолинг, — деди. Шу кунларда Октябрь районидаги Калинин номида маҳалла клубида ташкил қилинган обуна қабул қилиш пунктида ҳар кунни ўнлаб кишилар газета-журналларга обуна бўлмоқда. Пунктга маҳалла комитетининг раиси Носир ота Махсумов бошчилик қилади.

Маҳалла обуна тўплаш ишига комитет аъзоларидан Хожим ака Зиёев ўқитувчи Абдул-ахад Саидов Хобибулла Раҳмонбердиевлар яқиндан ёрдам беришмоқдалар. Бултур бу маҳаллада бир юз саксон етти нус-

ИССОН ақли, заковати ҳамма нарсага қодир. Унинг қўли тул, поймақдам, қўлтуғ, муштабар. Меҳнат билан улуг одамдур. У қанси касб соҳиб бўлмасин, ҳаётини янада фаровон бўлишга озан-қўлпан ўз ҳиссасини қўшади. Деҳқон кўп ҳосил иштиқидида тер тўқади, олим янгилик яратиб ўй билан банд, ишчи ўз меҳнатининг махсулидан шод.

Ҳа, ҳар касбнинг ўз гашти бўлади. Борис Шалимов завод цехларини ҳар гал айланиб чиққанда, кўнгли тоғдай кўтарилади. Қорхона юрагининг бир мейёрда уришда унинг ҳам ҳиссаси бор. Танлаган касбидан хурсанд.

Борис цехга кириб бораркан, ҳар бир станок агрегатининг қандай ишлайганини овозидан билади. Чунки, у заводда ишлайётган турли маркадаги станок машина, агрегатларининг шифоқори. Кунларининг бирда, 55-цехда ўтказгичларини ўтда тобовчи автомат линия тўхтаб қолди. Уни ремонт қилиш ҳарқинининг қўнланди келмасди. Шунинг учун ҳам дарров Шалимовга маълум қилишди. Борис автомат бинга келиб, кишлоқни босди: агрегатнинг овозига қўлоқ солди; қарданлар «қуштин» овози эшитилди. Шалимов диангиз қўйди; бут тўрубасидан ҳаво чиққипти... У адишмаган эди. Трубаси маҳкам қилинган, агрегат ишга тушди.

Шалимов оддий слесарь. У инстингтда, ўқимасдан, техникда таҳсил қўрмаган. Ёшлик даврда бунга шараф юк эди... Урушдан кейинги тиклаш йилларида мамлакатда ишчи ку-

МЕҲНАТ БИЛАН УЛУГ ОДАМЗОД...

ЛАВҲА

бўлса керак ҳар бир цехда қандай машиналар бўлса, уларнинг ҳаммасини беш қўлда билади. Ана шундай устага шогирд бўлиш ҳар қандай ёш учун фахрли, албатта. Меҳнатга ихлос банд, зехин ўтқир Борис Николай амакига жуда ёқиб қолди. Уста пенсияга кетар экан, ўз ўринига Борис Шалимовни қолдиришларини сўради. Хайрашайтми, устоз шогирдига:

Борис, домдинда бўлсин; бекам-кўст ишлашга ҳаракат қил. Қўл унда ишлаш осон. Аммо, бизнинг касбимиз бунинг эқирмайди, — деган эди.

«Домо ёдинда бўлсин...» Бирор ишга қўл ураркан, Борис устозининг тапларини эслайди.

Шогирд учун устознинг ишончидан ортиқ бахт бўлмаса керак. Мана, бир неча йилларди, Б. Шалимов кабель заводда кинувчи-слесарлар бригадасининг бошлиғи. Ҳар бир янги агрегатга дастлаб у қўл уради, илк бор унинг синаб кўради, ишга туширади. Бу

мураккаб ишда унга бой тажриба катта ёрдам берапти. Бирор кун йўқми, Борис янги ишга қўл урмасин. Электр асбоблари шифоқори, пўлат сич урайдиган агрегатдан, ярим ўтказгич билан ишлайдиган автомат линийларини — ҳаммасини билиши керак. Ишлаш — мизлини Борис учун одат. Заводга илк бор қадам қўйган, слесарлик касбини орзу қилган ёшнинг унга шогирдлик юборишади. Устоз учун шогирд олдига уялиб қолмиш ноқулди. Борис бунинг аҳши билади.

Слесарлар бригадасида ёшлар ишлашади. Витя Кузмин кечки ишчилик мақтабининг 9-синфида, Сергей Шипалов электр маҳинка техникумидида ўқийди. Борис Закевичнинг мўйлови энди сабза уряпти...

Х. ТУРАЕВ.

Ақиллик туфайли

Бир вақтлар 1-Оқлон маҳалласида икки-уч кўча бор эди, ҳолос. Кўча бўлганда ҳам тор, яғри-буғри, ўйин-чўйин... Ҳозирчи? Замонавий бинолар-у, ҳар хил дарахлар, турли-туман гуллар ўтказилган раво кўчалар. Хонадонларда газ, водопровод, Абду Али ибн Сино, Алий, Рязанский, Карпинский, Комаров кўчалари асфальтланган. Шерозин, Фузулий, Бехбудий, Заварзин кўчаларини асфальтлаштириш оқдониқларнинг реаларида бор. Бу кўчалар бунинг йилларида қурила бошланган эди. Маҳалла аҳли Шерозин кўчасидаги ташландиқ юйини фарзандлари учун спорт майдонига айлантирмоқчи эди. Ҳозир бу ер текисланди.

Оқдониқлар асл фарзандлари, граждандар урушининг қатнашчиси. 1919 йилдан КПСС аъзоси Маҳкам ота Қосимов, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Солтқун Умаров, олийлардан Мирзахамид Усмонов, Орф Расулов, Одиқон Мухтолов, Абдулаҳаб Абдуразақов набилар билан

қарашли амбулаторияда бўлди. Авваллари амбулаториянинг икки хона ва бир норидордан иборат эди. Ҳозир давлат хоналари олтига етди. Хоналар кенг, ёруғ, — деди бунинг врач Шамил Алев, — биз

УзТАГ МУХБИРЛАРИ ҲАБАР БЕРАДИ

КАНАЛНИНГ БЕТОН ЛИБОСИ

ЧИРОҚЧИ (Қашқадарь области), Қурилаган Қумдаре каналининг ўзанига қанба бети қўллаб қўмбет бетон ётирилди. Бу ерда янги беш йиллик мо-байнида Ғузор районида «Тош», Қашқарий райониди «Баташ», Китоб райониди «Дам» бетонлаштирилган суғориш системаларини қўлда тутишмоқда. Экин суғориш шўхобчалари ҳам сув ўтказмай-диган либос қийналади. Қашқадарь мелiorаторлари 200 километрдан ортиқ об-ҳаёт узанларини бетонлаштиришни планлаштирмоқдалар.

ЧЎЛҚУВАРЛАГА ЙИРМА УЙЛАР

ЖУМАШИН (Наманган области), Қурин ердаги «Наманган» совхозиди деворлари керамзит-бетон панеллардан иборат дастлабки ўнта уй йилгиди. «Областьстрой» трестининг механизациялаштирилган 4-қўма ювонасининг 4-Холмасов бошлиқ бригадаси икки квартиралар олти хонали уйини бир кунда йиғмоқда. Ваҳодани аша шундан бинонинг деворларини ишт билан кўтаришга наъзда 10—11 кун керак бўлар эди.

САККИЗ ЮЗ ЙИЛЛИК АРПА

САМАРҚАНД Республикасида фанлар академияси археологиди на тарих институтининг илмий ходимлари ҳозирги Самарқанднинг дастлабки территорияси бўлган Афросиёбада ўтказиб турибди. Сурат тағида: «Қосимов Маҳкам 1919 йилдан бери партия аъзоси-Вахтимиз учун курашганлардан. Кенс партия» — деган ёзувлар бор. Бу киши ҳақнда кўп илқ тапларини эшитдик. Маҳалладаги 4-полк-

Мана ўй йилдирки У. Абдурахмонов республика документал ва илмий-оқимбаб фильмлар студиясида оператор бўлиб ишлаб келмоқда. У ўзининг ҳалол меҳнати билан барчага ўрнатди. Л. Глауберзон фотоси.

ОЛТИНОҚҚАНСОЙ

Олой тоғларининг шимолий енбағирларининг кўрми бўлган Фарғона vodiysi энг хушманзара, энг гўзал ердиладан бири. Фарғона шаҳридан чиқиб, Водий томон тўра олар экансиз, қариниғида шарқдан фарба кулоб ёйган тоғлар тизмаси намов бўлади. Узунлиги ўттиз, кенлиги олти-саккиз километрик бу воҳа ўзининг оппоқ қорли чўқилари, бегубор осмони, зилот сувли чашмалари, ранг-баранг тошлари ва хушманзара табиасти билан кишини ўзига мафтун этади.

Воҳанинги жануб томонида найзасмон қирралари билан машҳур, осмон улар Олой тизмаси қад кўтарган бўлса, шимол томонида эса Катрон тоғлари эстаниб ётибди, шарқда, маҳаллий тил билан таърифлаганда, Хайдарқонининг «кулони» бўлиши Метинбег давони бор, фарби эса Сўх хавасини ўз ичига олган.

Бир неча йилдирки, бизнинг экспедицияси К. А. Набиев, К. К. Шамгунов, С. Л. Луфтуллаев ва маҳаллий геологлардан Л. Н. Кугураков, А. И. Гончаров, шу сўзлар муаллифи ва бошқа геологларнинг бевосита иштирокида Хайдарқон, Сўх воҳасиди тизмаларни қарамб олган девон ва карбон даврларига оид оҳақтошларнинг таркибий қисми ва улар билан алоқадор бўлган қисмидеи қазилма боилкилар: темир, алюминий, марганец, күрғошчи, рўх каби элементларнинг маъданларини излаш билан машғул.

Эз фасли эди. Бизнинг палаткалари бизни суҳбатнинг сўх дарёси билан туташиб кетадиган янгликка жойлашди. Геолог киёларива ишларимизнинг ахшига чиққан куллари.

Бугун ҳам, одатагидек, эртароқ туриб, соф хавода жисмоний тарбия машғулотларини ўтказдик, сўнг ахши иштаха билан нонушта қилиб, отрядимиз геологлари ўз мақсадлари сари тоғларга кўтарилиб кетдилар.

Мен Л. Н. Кугураков билан керакли буюмларнинг ҳаммасини олиб, Олтинжилғасой бўйлаб марказий Олой сари кўтарила бошладик.

Киши тизмаларга назар ташлар экан, уларни ташкил қилган оҳақтошлар қатлами аста-секин қумтош қатламлари билан алмашинар, ернинг ҳар хил синиклари бу қатламларни гоҳ кўндаланга, гоҳ узунасига улоқтириб ташлагандек туюларди. Қатлам-қатлам бўлиб ётган бу жинслар қулранг, жигарранг каби түс бериб, улар қўни карбон даврига оид эдилар.

— Бугунги маршрутими бизроқ кийинроқ лекин қизқариб бўлиши керак! — деб жанг қотди менга Леонид Николаевич.

Мен маълум қатламлардан намуналар олиб кўздан кечирар эканман, шу кунгача бўлаётган маршрутларимизнинг ҳаммасидан жуде манун эканлигини унга назор этдим. Баландга кўтарилар эканмиз, сўмоқ йўллар деврли йўқолиб, тик қирралар қояларга алмашинар эди, бу эса бизни илгарилар боришимизга гоь бўлгандек туюларди.

Ниҳоят, харитада олдидан белгилаб кўйилган нуқтага етиб келдик. Бироз дам олгач, мен касбодшим билан биргаликда, оёқларимиз остида ясилланган ётган ва теваракатрофини қоплаб олган тоғ жинсларини кўнл билан текшира бошладик. Мен маълум тартиб билан жинслардан намуналар олсам, Леонид Николаевич лупа билан уларни синчиклаб кўздан кечирар ва алланамалар тўғрисида фикр юритарди.

Бу ердаги қатламлар асосан қулранг оҳақтош ва қумтошлардан иборат бўлиб уларни ултра асосли ва асосли оқтинди тоғ жинслари ериб чиққан эди. Айниқса, кварц томиларининг оқтинди жинслар билан навбатла-навбат бир-бирларини кесиб ўтиш хусусиятлари нодир металлур урайдиган маъданларга харақтерли эди. Текширув кенгача давом этди. Ҳатто, қуш аста-секин уфққа ёнбошлаётганини ҳам сезмай қолибмиз.

— Мана, буларни кўринг, ахир, нодир металлурнинг зарралари-ку! — деб бир бўлак тоғ жинси билан лупа менга узатди Леонид Николаевич.

Синчиклаб текширдим. Ҳақиқатан ҳам, кўндалига тоғ жинсида ялт-юлт қилиб нур сочаётган сарғиш рангли, металл тусли заррача — олтин бўлакчалари кўзга ташларан эди.

Иккимиз ҳам бу тоғилмадан жуде қарсанд бўлдик, чуқи кўндалигаги каби тоғ жинслари бу ерларда кенг тарқалган эди. Шу ердаги тоғ жинсларининг ҳар туридан рюкзакларга тўлдириб олдик.

Мўлжалланган ишлар битгач, сой бўйлаб лагеримиз томон тўша бошладик. Сойга асалкин тушиб, муздек шаббода эса бошлаган эди. Ниҳоят, ўз ҳамроҳларимиз олдига етиб келдик. Улар анча илгари маршрутдан қайтиб, бизнинг кеичики қолганлигимиздан ҳавотирланиб ўтиришган экан. Ҳамма стл атрофига йинилгач, ошпазимиз овқат

келтирди. Маза қилиб овқатландик, Бироз хордик чикаргач, одатагидек, ҳар ким ўзининг бугунги олиб борган текширув ишларидан сўзла бошлади. Улардан бири, бу ердаги қатламлар ичидан биринчи бўлиб янги ҳавонот қолдиқларини унратган бўлса, иккинчиси, алюминий бойлиги олинмадиган боксит жинсларининг янги қатламларини унратган, биз мана шу воҳа учун янглик бўлган олтин қазилма бойлиги борлигини аниқладик. Шундан сўнг, кўтарилиб кетган сойнинг номи, маҳаллий халқ айтганидек нима учун Олтинжилғасой (олтин оққан сой) эканлиги ҳаммамизга равшан бўлди. Гарчи бу тоғилмалар қўллаб текширув ва изланишлардан холи бўлмасда, Олой тоғларининг Сўх воҳасининг юқори қисмида тоғилган таркибидеи олтин сақловчи қатламлар келажакда янгидан янги, халқ кўжаллиги миз учун жуде зарур бўлган ушбу нодир металл манбаларининг оқишида калит бўлиб хизмат қилмади. Биз бу янгликни жонанжон Коммунистик партияимизнинг яқинлашиб келаятган XXIV съездида бағишлаймиз.

Кун бўйи олинган таассуротларга оид бахslashурув узок давом этди. Ниҳоят, эртага бўлаётган маршрутлар тўғрисида режалар тўзар эканмиз, у эса бугунгидан ҳам унумлироқ бўлса керак, деб ўйлеймиз.

С. А. ИСҚОҚОВ, геология-минералогия фанлари кандидати, Тошкент политехника институтининг доценти.

МОЛДАВИЯ ССР. Тираспольдаги Фрунзе номидаги мовачилик ва сабзавотчилик совхоз-техникумининг боғларида бу йил мўл ҳосил еттиштирилди. Совхоз-техникум ўқувчилари ҳар гектар ердан 125 центнердан олма йиғиштириб олишга аҳд қилган эдилар. Мажибурият ортими билан адо этилганига қарамай, ҳосил хали кўп. Ҳар куни ҳўжалик савдо ташкилотларига ўйлаб тонна мева жўнатмоқда.

“СУРАТДА: техникум гидромелиорация бўлимининг ўқувчиси Татьяна Делистоян олма теримда.

Е. Драшнер фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ТУЗЛАШ

Узоқроқ турадиган масаллиқларга лаззат кириши учун ҳамда биогенитивчи бактерияларга зирор келтириши мақсадида озуқа маҳсулотларни атрофида турли муҳитлар ҳосил қилинади.

Иссиқ муҳит — таомни пилириши, меваларни қоқи қилиш, олов ёки қуёш нисигида қуритиш.

Совуқ муҳит — музлатилган гўшт, сабзавотлар ҳолодильникда сақланади.

Ачиқ муҳит — қалампыр, мурч, пиез, саримсоқ қўшиб сақланадиган масаллиқлар. Чунки ачиқ нарсалар таркибидеи фитонцид деб аталувчи модда микробларни қиради.

Нордон муҳит — сиркаланган ҳар турли сабзавотлар.

Хавосиз муҳит — ҳар хил консервалар, ўрага қўйилган сабзавотлар.

Ширин муҳит — мурабболар.

БИРИНЧИ СУҲБАТ

Масаллиқнинг бузилмай сақланишини таъминлайдиган бу усул жуда қадимий бўлиб, инсон тузани вафот этганда келиб чиққан. Туз таомларимизни тотли қилишдан ташқари гўшт, сабзавот ваби озуқа маҳсулотларини сақлайдиган табиий ҳолодильникдир.

Биз биринчи суҳбатимизда ана шу шўр муҳит — тузлаш тўғрисида гапирмоқчимиз. Масалан, шўр муҳитда сақланадиган масаллиқ микробдорнинг 10 процентини туз ташкил этиши керак. Мана шунда микробдорларнинг ривожланмайдиган, лекин бунча туз солинган таомни еб бўлмайдиган даражада баҳур бўлиб кетишини тасаввур қилинг-а. Масаллиқ, ахши сақланса-ю, лекин уни еб бўлмаса —

бу ишинг нима манфици бори! Ёнишда яроқли масаллиқда туз 5 процентга яқин бўлиши зарур, бирок бу миқдор ҳаддини шўр муҳит ҳосил қила олмайди. Нима қилиш керак?

Гўшт тузлаганда бир 7—8) ҳатто 1 килограммига 100 грамм — 10 процент туз сепама, овқатга солишдан аввал, олдин ювиб юбориб, етулик ҳолига келтирайми. Алмо кўп туз сепаган гўшт шўртанкина, шимиб чайнари бўлсада; фойдали неъматларидан анча қисмини йўқотади. Натнжада, масаллиқ камқувват ва бефойда бўлиб қолади. Шунинг учун тузлагандиган гўшта 4—5 процентгина, яъни 1 килограммига 40—50 грамм туз сеписса бас, ун 2—3 кун ичида истеъмол қилиб юборилсин, акс ҳолда мушак тўқималари ирий бошлайди, ҳидланади. Ҳидланган гўштни марганцовка эритмасида ювиб, сўнг илпқ сузда чайиш керак.

Яхшиси гўшта туз билан бирга зира ҳам сепиш керак, зира гўштининг сезили қичқармайди ва иритмайди. Қизи тайёрлаш ҳудди шу методга асосланган. Сабзавотларни (болонг, помидор, нарам) тузлашганда ҳам кўп туз солишга ахши сақланади-ю, лекин жуда шўр бўлиб кетади. Ана шунинг учун тузани етулик даражада солиб микроблар ривожланмайдиган ачиқ ва нордон муҳит ҳосил қилиш учун саримсоқ, укроп, мурч, қалампыр қабилардан қўйилса ҳам узоқ сақланади, ҳам таъми тотли бўлади. Навбатдаги суҳбатимизда болонг ва помидор тузлаш тўғрисида гаплашамиз.

К. МАҲМУДОВ.

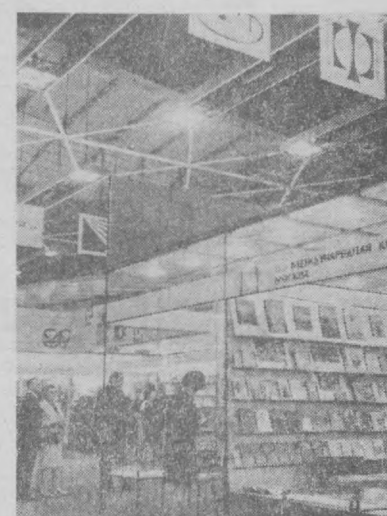
ҲАРАКАТГА ДАЪВАТ

Планета
янгликларчи

АПН, ТАСС
мухбирлари
ХАБАР
Берадилар

Социализм мамлакатларида

Ватанпарварлик ташаббусининг юбилейи
ВАРШАВА. (ТАСС). Жуда келган Лодзь шаҳри-Совинский сўзга чиқди. У Халқ Польшасининг жамоатчилиги ишлаб чиқариши мулк собадаси бошлангиларининг келтириши билан алоқадор бўлиб ўтди. — Плениумда рой бўлган ўз мамлакатини қўллашда, — деди «Польский Работник» газетаси. — Шундан бу партияс Маршаллий Комитети мусобақанинг ташаббускори бўлишига ади. Ана шу «Польский Работник» газетаси, Польша насаба сободалари ватанпарварлик ҳаракати «ву» Кенгазининг раиси И. Лога-

Софияда Учинчи халиқаро китоб кўргазма-ярмаркаси очилди. Унда 22 мамлакатнинг китоб нашриётлари ва фирмалари иштирок этмоқда. Кўргазма стандартига қўйилган 18 минг китоб, нинг катта исмининг социализм мамлакатлари таъдиди эътибор.

Совет Иттифонининг марказий ва республика нашриятлари 2 мингга яқин турли китобларни намойиш қилишмоқда.

СУРАТДА: кўргазманинги совет китоблари бўлимида.

С. Майстерман фотоси.

Уй-жой қурилиши кенгаймоқда

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгрияда таом бўлаётган учинчи беш йиллик мобайнида 320 мингга яқин янги квартира қурилди. Будапештда чиқадиган «Небсабдаш» газетаси шу ҳақда хабар беради. Бу қурилган уйлар аввалги ҳар қандай беш йилликда қурилган уйлардан ортинқидир.

Венгрия халқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг тўртинчи беш йиллик лавани (1971-1975 йиллар) уй-жой қурилишининг янада кенроқ программасини кўзда тутмоқда.

Кооператив ҳаракатига бағишланди

СОФИЯ. (ТАСС). Бу ерда Болгарияда кооператив ҳаракатининг юбилейига бағишланган тапталани йилнинг бўлиб ўтди. Бундан 80 йил муқаддам Мирнова қишлоғида бир группа ташаббускорларнинг ҳаракати билан биринчи кооператив тўзиладган эди.

Лекин чинакам кооператив ҳаракати халқ ҳўқимини ўрнатилгандан кейин равшан топа бошладик. Ҳўзир мамлакатда 701 ишлаб чиқариш меҳнат кооперативи бўлиб, улар 130 мингдан анбдор кишини уюштиради.

Кооперативларнинг эришган муваффақиятлари туфайли мамлакатда қишлоқ ҳўжалик маҳсулотни еттиштириш 1939 йилдагига нисбатан 3,5 баравар кўпайди.

Жиноятчилар тутиб берилсин!

ЖАМОАТЧИЛИКНИНГ ТАЛАБИ МАНА ШУ

ВАРШАВА. Польшанинги ўқувчилардан бири, «ИИ-18» комсомининг комитетиди Георгий Нещенкович ТАСС мухбирига айтдики, икки бандитнинг «АН-24» совет самолётига қилган ҳужуми Польша граждани авиацияси учувчиларининг қаҳр-газабини қўзғатди. Жиноятчи усурларни самолётни олиб қочиши бундан буён халқларига келтирмайдиган қилиш учун мазкур бандитларни жуда қаттиқ жазоламоқ керак. Самолётни олиб қочиш катта тахлика тугдирадиган, ахир, Биринчидан, самолётлар ҳаракати ханф остида қолади, иккинчидан, да Кучроқнинг элдирганлик тахлика остида қолади. Бизларнинг эшитишча, ниҳоят дауруда бўлганимиз, халфхатардан қўриқмаймиз, лекин

ендикда биз белгилаб қўйилган маршрутлар билан тинч осмонда осойишта учинчи истаимиз. Туркия ҳукумати жаҳон жамоатчилигининг овозига кулоқ солиб, жиноятчиларни совет маъмуриларга тутиб беради, деб умид қиламиз.

БУДАПЕШТ. Венгрия ҳар ва транспорт корхонаси «Малев» дирекциясининг бош директори Д. Ленарт ТАСС мухбири билан суҳбатда айтдики, бутун Венгрия жамоатчилиги каби бу корхона ва унинг барча хидматлари «АН-24» совет самолётига айтига бандитлар ҳужум қилиб, бортпроводник Нисеж-ларнинг элдирганлик тахлика остида қолади. Бизларнинг эшитишча, ниҳоят дауруда бўлганимиз, халфхатардан қўриқмаймиз, лекин

СОВЕТ КИТОБЛАРИ ВИСТАВКАСИ

БЕРН. ТАСС мухбири Е. Коржев хабар беради: Берндаги «Шульверт» кўргазма зали ёнидаги афришага «СССР китоблари» деган сўзлар ёзиб қўйилган.

«Бутуниттифон» «Халқаро китоб» бирлашмаси ва Швейцариянинг «Либрэрри руссо» ва «Либрэрри академик» нашриётлари ташкил этган ана шу виставкага рус, францүз, немис, инглиз ва испан тилларида илм-фаннинг турли соҳаларига бағишланган 1600 та китоб қўйилди.

Снбсий китоб бўлимида К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин асарлари томошабинлар диққатини ўзига тортади.

Шунинг ёнидаги илмий адабиёт бўлимига Совет Иттифонининг космодаги тадқиқотлари тўғрисидаги китоблар турғисидеи раиғ-баранг беэатилган. Ранг-баранг беэатилган санъатга оид китоблар зўр қизқиши уйғотмоқда.

«Бу — Совет китобининг Берндаги биринчи виставкаси», деди «Либрэрри руссо» нашриятининг бошлиғи Ролан Одеу. — Бизнинг мақсадимиз — швейцариялик китоб ишқибозларини совет китоб маҳсулотни билан таништиришдан иборат.

Италия газетасиз ҚОЛДИ

РИМ. (ТАСС). 26 октябрда бутун Италия территориясида матбаачиларнинг умумийлиги забастовкаси натижасида эрталабги газеталарнинг бирортаси ҳам чиқмади. Италия матбаачилари ноширларнинг ҳозир Италияда ҳафтада етти марта чиқадиган газеталарини олти сонга қолдириб, оқибатда иш ҳақини камайтирмоқчи бўлганликларига қарши норозилик билдиришмоқдалар.

ЛОНДОН. ТАСС мухбири В. Кузнецов хабар беради:

Хукуматнинг насаба союзига қарши қонуни жорий этиши ниятига норозилик белгисини сифатида бир қунлик умумий забастовка ўтказиш шириниқ инглиз меҳнаткашлари тобора кенроқ қўллаб-қувватламоқдалар. Буюк Британия Коммунистик партияси ишчилар снбфини ишчиларга қарши қонуни чиқари-

шига қарши курашга сармоя қилишда актив қатнашмоқда.

Буюк Британия Коммунистик партиясининг Бош секретари Жон Голлан Ноттингемда бўлган митингда сўзга чиқиб бундай деди: «Консерватив хукумат насаба союзуларининг хукуқларини йўқ қилишга уринмоқда, иш ҳақининг оширилишига йўл қўймаётми; Ваҳолан-

ЛОНДОН. Англия пойтахтининг кўчаларида ахлат уюмлари кун сайин кўпайиб бормоқда. Бунинг сабаби шунки, иш ҳақининг оширилишини талаб қилаётган муниципал ишчиларнинг иш ташлаши уч ҳафтадан бери давом этяпти.

СУРАТДА: Лондон кўчаларининг бугунги манзараси ана шундай. Сурат инглиз газетаси «Дейли экспресс»дан олинган.

Совет фильмлари Ғарбий Берлинда

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. (ТАСС). Ғарбий Берлиндаги «Немис фильмотекаси дустлар» жамайти Улуғ Октябрнинг йиллабидеи келаятган 53 йиллиги муносабати билан Россияда революцион воқеалар тўғрисида ҳикоя

қилувчи совет фильмлари ҳафталигини ўтказмоқда. «Арсенал» кинотеатрида В. И. Ленин тўғрисидаги учта фильмнинг — «Ленин 1918 йилда», «Ленин тўғрисида уч қўшиқ» ва «Олтинчи

«КАЙХОН»: ЙИРИК ВОҚЕА

ТЕХРОН. (ТАСС). Техрон намоатчилиги Эрон шаҳариниқ Мухаммад Ризо Пашлавийнинг тақдирига биноан СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорнийнинг Трансрон газ қуварининг расмий очилишида иштирок этиши тўғрисидаги хабарни зўр қизиқиш билан кутиб олди.

«Кайхон» газетаси бундай деб ёзди: Трансрон газ қуварининг ишга туширилиши Эроннинг иқтисодий ҳаётида катта воқеа бўлади ва Эрон билан Совет Иттифонии ўртасида яхши қўшничилик муносабатини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради. Совет Итти-

фонининг техника-иқтисодий ёрдамида қурилган, узунлиги минг километрдан орттироқ ана шу газ қуваридан Закавказье Совет Республикаларининг саноат корхоналарига Жанубий Эроннинг Хузистон районларидеи нефть қопларидан газ кела бошлайди.

Айрим доираларнинг мафзаатини ҳимоя қиладиган унғ элементлар ўртадаги эволатни кучайтиришга ҳаракат қилмоқдалар.

СУРАТДА: Реджо-ди-Калабриянинг кўчаларидан бирида. (ТАСС фотохроникаси).

ТАШВИШ ТУГДИРАДИГАН ЙУЛ

ТОКИО. (ТАСС). Япония матбуоти Бош министр Сатонинг АҚШ Президенти Никсонга Хинди-Хитондаги қўғирчоқ режимида ёрдамни қучатириши тўғрисида ваёда бозорлиқдан ташвишланганлигини аъзоқда. «Асахи» газетаси таъкидлашча, Сатонинг ваёда-си Японияни Хинди-Хитондаги воқеаларга янада кўпроқ ортинқидан далолат беради.

АҚШнинг Оснб снбсатини Япония сўзсиз қўллаб-қувватлаши, деб ёзади бошқа бир газета — «Майнетс» газетаси. — Оснеда кенсиникини сақлаб туршига ёрдам беради, холос. Газета редакция мақоласида ана шундай деб таъкидлайди: Масалан, Япониянинг Жанубий Вьетнамга ёрдамини янада қучатириши ҳудди шунга олиб келаяди.

ВЬЕТНАМ БИЛАН БИРДАМЛИК

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС). Бу ерда «Вьетнам билан Бирдамлик ҳафтаси» таом бўлди.

«Ҳафта» давомнда Швецияда бўлиб ўтган жуде кўп митингларнинг қатнашчилари Америка агрессиесида қарши курашадиган Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқлари билан ўзларининг бир-дан эканлигининг таъкидладилар. Агрессорларнинг ва Сайгон тўдасининг жиноятларини фош қилувчи фильмлар кўрсатилди.

«Бирдамлик ҳафтаси» окрида Вьетнамдаги агрессиюга қарши намоийш бўлиб ўтди. Стокгольмнинг минглаб аҳолиси АҚШ қўшинларини ва унинг мааларни қўшчиларини Хинди-Хитондан дарҳол ва ҳеч сўзсиз олиб чиқиб кетишни талаб қилувчи плакатларни кўтариб, шаҳарнинг марказий кўчалардан ўтди.

ТОШКЕНТ 3 ОҚМОҚИ

29 ОКТАБРЬ 1970 Й.

ҲАСАД

Ливу РЕБРАНУ

РОМАНДАН ПАРЧА

Сепди қизнинг бозори чакон бўлади. Олихиммат йигит учраб қолди-ю, Лаура ҳазил-хазил билан эрга тегиб олди. Ким билсин, Гигиға шунақаси дуч келадими йўқми!

Гиги аччири чиқиб, турган гапки, ҳеч қачон эрга тегайман деб ойт ичди... Бундан ота-онасининг зардаси қайнаб кетди. Херделя хоним нега Лаурага ўхшаб ноз-фирик қилмасин. Эзрганини унчалик хурмат қилмасин, ахир у ақолийиб йигитку, сена, қўлиги ҳам бор, деб жиғибяйрон бўлиб унга ҳу тоғна тошлари отди. — Мунча ноз қилмасанг, нима, маликамдинди? — деди охири. Гиги кўз ёши қилиб эътироз билдирди. Лаура тўғрисидаги: «Ана, Лаурани»

[Давоми. Боши газетанинг № 250, 251, 253, 254-сонларида.]

қара, сўзимизга кириб қандай бахтли кун кечиралти!» деган сўзларни эшитмаслик учун қўлогини бекипти олди. Кейин жон аччирида:

— Ахир дил розини айтгани йўқ-ку менга. Нима, ўзим алийиб унга тегиб олайми, башараси кўрсин! — деди.

Эзрганига тегиши тўғрисидаги фикр унга шунчалик гаровийб кўридики, бир зумда жаҳлдан тушди ва лик этиб кулиб юборди. Уни кўриб Херделя хоним ҳам жилмайдди.

Бирор битмага келмасаларда, оилавий кенгаш кўнгилли, шодивалик билан тугади. Хо-зири шунга келишдики, Херделя Эзрганига ўхшаб Прилагса қатнаб туради, кейин Грофшур билан гаплашади, у ёрга худо халлоқ.

Фақат Гиги ўрнига ётган хаёлларига эрк берди. Шу

пайтгача у Эзргани тўғрисида жиддий ўйламаган экан, нафсиламбор, қиндан ҳам уни ёқтиради, лекин унга эрга тегиш етти ухлаб тушганига кирмаган. У: «жуда қизиқ, а, бу кексалар, улар-унимасга дарроз эрга бериш тўғрисида ўйлайдилар», деган хаёл билан ухлаб қолди.

Херделя мактабни қабул қилиш маросимига соқилини олди ва кўёлардай башанг қилди. У ундан эрта саҳарда чиққанда, нонушта тугилган тугунча кўтарганига шайламай йўлга тушди. Ҳаво ҳам унинг зарфар кучиб ошганига кайтабганини кутлагандек эди. Май ойининг тоғи бағоят сўлча, дилрабо, кўёш майин нур сочди. Урмонзор ёқасидан ўтган Прилаг йўли оқариб кўринар. Урмонзор тизага урадиган бугдойзор, жўхори-зорда чарх уриб хоним қила-

ётган майналар билан басма-бас ўйнагандек ёқимли шовилларди. Қишлоққа яқинлашган сари ўқитувчининг кувончи ва ҳаяжони орта борди. Ишга кетаётган даҳқонлар унга жилмайиб боқшар, у ҳам уларга жилмайиб жавоб қилар эди. Шайтон жари яқинида у Тома Булбукинни кўриб қолдиб тўхтади ва унга худо марҳаматидан бенаҳаб қилмаганини сўзлаб берди. Тома бош иргаб унинг гапларини маъқуллади ва кўзлари қувончдан чакнаб деди:

— Худу у пааноҳида асра-сини эсини, жаноб ўқитувчи, ахир сиз ўзимизнинг одам бўйиб қолгансиз, бир-биримизнинг қайғу қулфатаримиз ўзимизга өди...

Кейин у олдинма кетин Трифон Тўғро, примарь Флора Танку ҳамда соқин Козма Чок-энашуларни учратиб уларга соддадиллик ва фахр билан ўз гапларини сўзлаб берди. Қишлоққа кирган, соатига келди. Жуда беравнат келибди. «Э, жуда ҳовлиқибман-ку», — деди у шодликдан чиройи очинди. — Хай, майли, ҳеч боқисин йўқ! Уйимиз қандай аҳоли-дайчин, бир кўрши керак... Яхшиям қалитни олиш бидимдан кўтарилмабди!»

Икки деразаси қишлоққа қараган уй унга гўё меҳр билан тикиларди. Херделя меҳри тикиларди:

— Эҳ, гариб қулба! Озимча хувиллаб ётдингми-а! Оз

эмас, кўп эмас, беш ой а... Ҳазилми бу! — деди.

Ховлини сунгурй ўт босиб кетган эди. Кароваси қолган боғ ўз билгича ўсиб ётарди. Бўғот тагга ўрғимчак ин кўриб ташлаган, деворининг баъзи жойларидидаги шувок кўчиб тушган эди. Қалит қулфанининг тилида аранг айлади. Жаҳ хиди гўп этиб димоғига урилди. Бўм-бўш хоналарда унинг қадам товуши гўрсиллаб ёқимсиз эшитиларди. Херделя ҳар бир хонада бир оз тўхтаб уни кўздан кечирарди, ух тортерди. «Хоналарни шамсеплатиш керак экан, кейин секин-аста уйни тартибга келтириш лозим. Қиши боғига иш тушса қўли ҳеч нарсасга борм-ақ қолар экан», — деб ўйлади у, сунгра балқонга чиқиб «туғлар ва ам-яшил дархаллар оғушида ётган қишлоққа маълум бўлиб тикилди. Чол Гланеташу қовиласида турганича ҳар вақтдагидек шилпасини сал кўтариб қўйиб, эҳтиром билан сароиб берди. Билмабди илгилтаган неварасини кўтарганича Зенобия чиқди. Худого шукур, қайтиб келибсиз қишлоқда савдохон киши бўлмаси бир бало экан, қашшук черкови билан оворо, деб уни кутлади... Херделя телеграмм орқали дарҳол мактабга қайтиши баъзилан фармоийиш олганини, мактабда ҳеч қим болаларни сизалик ўқитолмайдди.

ичидан ўзи тўқиб, уларга ҳам сўзлаб берди. Унинг ёнига Мачедон Черчеташу келди, ундан кейин бирин-бирин бошқа кўшиқчилар келишди. Улар Херделанинг гапларини ҳайратдан ва шодликдан оғзилари очилиб тингиллашди ва ул-ғудек қайсар, деб ёш ўқитувчидан шикоят қилишди.

— Ио қани, Александр? — деб сўради Херделя Гланеташудан.

— Наҳотки эшитмаган бўлсангиз? — деди Зенобия эрини четга сўриб. — Ахир қамок муддатини Армадияда ўташини сўраб арвиза ёзиб берган эдингиз-ку.

Гланеташу хотини қўлчиликнинг олдига оғзига уриб га-пиртигани кўймаганидан шарманда бўлмаслик учун:

— Эя худо, унинг ишини ҳам ўзинг ун-ла! — деди.

— Иншоолло, Александр. Хотиржам бўл, турмада ҳам одамлар ўтиришди, — деди ўқитувчи бош иргаб. — Омон бўлса эрта-инди келиб қолади!

Шу пайт йўлда Эзргани кўриди, у ёнқор билан зонтини ўйнаб келарди. Ўқитувчилар удумига амал қилиб у солдат милитсиядан ажрамагани каби сира зонтиндай ажрамади. Йигит жиламайиб Херделя билан саломлашди-да, ўтиб кет-моқчи бўлди.

— Шовманг, қасва, бирга кетамиз. Ўйимиз бир! — де-

ди Херделя завқ-шавқ билан. — Жоним билан қасова! — деди Эзргани сийдиқилдан.

Херделя унинг ёнига қибди: — Ҳар қалай мактабни менга топширишингиз керак, — деди.

Даҳқонлар жанобларнинг гап-сўзларига қулқо солиб туришди.

— Шундаки? — деди йигит қулқонига қизариб. — Менинг ҳеч нарсдан хабарим йўқ... Менга... айтадилар...

У азб-рози ҳижолат чекканидан додириб қолди. Даҳқонларнинг олдига у ёмон ўсал бўлди, чунки улар масха-ромуз кулиб турган эдилар.

— Кече менга фармоийиш юборишди... Телеграм орқали... Армадияда дўхоб келганинигада бунини сизга хабар қилган бўларди! — деди Херделя телеграммани олиб қолмабларга хос шафқатсизлик билан унга кўрсатар экан. — Ана, кўриб қўйинг, қасва! Янги инспекторнинг ўзи имзо чеккан...

— Ҳа, ҳа... дарвоқе... юринг... топшираман... илжоз кенча... деб гўлдирди Эзргани ҳажондан саросимага тушиб. — Тава, менга хабар қилмаганларини кирган... лекин бунинг нари бериси йўқ. Балки менга расмий йўсунда хабар қилишар... Майли, зарари йўқ... бемалол.

[Давоми бор].

БИЛДИРИШ

Шаҳар Совети ик-рона комитети шу йилнинг ноябрь ойида Ўзбекистон ССР Олий Советининг 1969 йил 5 июндаги «Республикада физкультур ва спортнинг аҳоли ва уни янада ривожлантириш тадбирларини ҳақидаги» қарорининг бажарилиши масаласи юзасидан Тошкент шаҳар Советининг сессиясини ўтказишни мўлжалламоқда.

Шаҳар Совети ик-рона комитети шаҳар ва район Советларининг депутатларидан пойтахт жамоатчилигини маъруза масаласи юзасидан ўз тақдирларини шаҳар ик-рона комитетига йўлалашларини илтимос қилади.

Тошкент шаҳар Совети ик-рона комитети.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТУНЛАРНИ БЕДОР ҲАҚИДА...

Милиция ходимларининг бугунги кундаги фаолияти билан танишиш мақсадида Ҳамза район ички ишлар бўлимига бордик. Барча милиционерлар саф тортиб турган экан. Уларга бўлим бошлиғи майор Илҳом Тўлаганов бугунги постлар ва вакифларни тушунтирмоқда эди.

Бошлиқ нима мақсада келганимизни билгач, кабинетига бошлади. Шу пайт биринчи қаватдаги навбатчи хонасида телефон узибсизб жиприлди. Трубани навбатчи офицер ердан-чиси Пўлдош Эрматов олди. У телефондан гапни эшитиб бўлгач, бошлиққа шовиллаб рапорт берди.

— Паркован кўчаси, 47-уйда яшовчи Эдуард Анатолевиич Татарников деган пахс маст бўлиб, қўшинчи Вера Константиновна Дегтирёванга отиб ташлабди... Қўлида милития билан яна нимлар...

излаб юрган эмиш... Бошлиқ тезда навбатчи машинага ўтириб, у билан район жиприлди қидириш бўлимининг бошлиғи К. Нишонбоев, милиционер И. Эрматов ва биз ҳам йўлга чиқдик. Воқеа содир бўлган жойга машина елдек учиб борарди.

Ховлига кирганимизда қўшотар ов милитияни тутиб, эрга гапирди. Юрган нимсага кўнлиз тушиди. У гирт маст, олди-га бирор кишини йўлатмасди. Ун узган Эдуард томга қириб, итти ҳам отиб ташлаган.

Қотил милиция бўлимига келтирилди. Бошлиқ хонасига элдигина кириб ўтирган ҳам эди, бир аёл киришга рухсат сўради.

— Эрим ҳар кунини ичиб келиб мени уради, сўнади, хўрлайди, — деди аёл кўз ёшларини тиблай.

Тўлаганов бу ишга ҳам эпчил милиционер Эрматовни юборди.

Орадан ярим соат ўтар-ўтмас Бекетода кўчаси, 60-уй, 2-хонада яшовчи Александр Петрович Арзамасцев маст ҳолда бўлимига келтирилди. Ароқхўр, тартиббузар Арзамасцев ўз сутна қамоқ жазосига ҳукм қилинди.

Соат миллари тунги 12 га яқинлашди. Тўлаганов райондаги милиция пунктларига бирма-бир кўнглирига кирди. Ҳамма пунктлардан «Постда тинчлик осойишталик» деган жавоб эшитилди. Бошлиқдан бўлим милиционерлари ҳақида сўзлаб беришини сўрадик.

Бўлимимизда икки юзга яқин милиция ходими бор. — деб гап бошлади Тўлаганов — улар авваламбор жамоатчиликка таяниб иш кўришарди. Бедирланган постда ҳаминча серган туриб, кишилар хурматига сазовор бўлишарди. Ҳа бунинга содққ милиция сержант Корабой Париев, участка вакили Ортиқ Абдувалиев инспектор-лейтенант Илҳом Гажиев, терговчи Асал Коноплева, ОБХСС ходимлари Абдужалил Раҳимов ва Абдулхай Каримов, навбатчи лейтенант Ҳамид Ҳасановлар кўнглининг эътиборини қозонишган.

Р. ҲҲҲАМОВ.

Текинхўрлик, безорилик ва ичкиликбозликка шафқат йўқ! БЭТАЙН

Тошкентга келиб қолди. Бу ерда ҳам бирон ерда ишламай тентираб юрарди. Қуллардан бирда милития ходимлари уни қўлга туширишди. Шиков ҳужжатларини йўқотиб қўйганини, энди албатта ишга киришини айтиб қўйиб кетди. Кейин яна уч марта турли ваъдалар билан тилхаллар ёзиб берди.

Сўнгги марта қўлга тушганида, энди уни кечиринмади. Тошкентда тентираб юрган Шиков бир йил қамоқ жазосига ҳукм қилинган.

Утган йил охирида у қамоқдан чиққанидан кейин поезда осийиб

рассом-декоратори, Шота Руставели кўчасида қилиб автобуснинг олд ойинасини синдириганини ва сўнгини яқини 10 сутунга жазоланди.

Земков Г. Г. 1926 йилда туғилган. Ленин район ик-рона комитетининг коммунал-хўжалик бўлими фарроши.

Попов А. Ф. 1924 йилда туғилган. «Миконд» заводининг газ электр павандчиси. Маст ҳолда уйда жонжал қилганини учун 10 сутунга ҳукм қилинди.

Живанов В. М. 1934 йилда туғилган. Тошкентдаги рус Давлат ёш томошбинлар театрининг

Лябедев Н. И. 1929 йилда туғилган. Ленин райондаги «Автодор-мехбазанинг юк ташувчиси.

Тошкентлик Юнусовлар оиласи ҳақиқий табиат дўстларидирлар. Оилда юзга яқин турли хил сайроқ майна, тути ва бошқа қўшлар бор. Бу паррандаларни улар меҳр билан парвартириш қиладилар.

СУРАТДА: табиат дўсти Р. Юнусов ўргатилган қўшлар билан.

М. Нурмаджидов фотоси.

РЕКЛАМА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК НАТТА ТЕАТРИДА—29ЎХ да Гулсара, 30ЎХ да Корсар.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—29ЎХ да Алмонларим, 30ЎХ да Олтин девор.

МУҲИМНИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—29ЎХ да Паранни сирлари, 30ЎХ да Ташболта ошини.

КИНО

29 ОКТЯБРЬ

Кўғирчоқ (2 серия) — «ВОСТОК»

«ЧАНКА»

«УЗБЕКИСТОН»

«МОСКВА», «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (кечуруру).

Доктор Рот шубха остида — «УЗБЕКИСТОН» 25 ЙИЛЛИГИ, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечуруру).

Севги чиройи — «САНЪАТ САРОНИ» (кечуруру).

Тилла зира — НАВОИЙ номли (Ўзбек тилида, кечуруру).

Таш кўрми — ИШИНИНГ УҒИЛЛАРИ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечуруру).

30 ОКТЯБРЬ

Доктор Рот шубха остида — «ЧАНКА», «УЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (қонузу ва кечуруру).

Кўғирчоқ (2 серия) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «УЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (қонузу ва кечуруру).

Севги чиройи (2 серия) — «САНЪАТ САРОНИ» (қонузу ва кечуруру).

Ташлаган дoston — НАВОИЙ номли (қонузу ва кечуруру).

Чорбоғдаги сарғушлар — «ЧАНКА» (қонузу соат 1.30, 5 ва кеч 8.30 минутда).

ТОШКЕНТ ОКШОМИ

газетасига

ПОДПИШИТЕСЬ

ВООУНС

СВОЕОМ

ЭЙМОҚСА

ОБУНА — «СОЮЗПЕЧАТЬ» АГЕНТЛИКЛАРИДА, АЛОКА БҲ. ДИМЛАРИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ОБУНА НАРХИ — 1 йилга 6 сўм; 6 ойга 3 сўм;

11 ноябрь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика бўлимининг физика бўлимига бирлашган илмий совет кенгаши (Обсерватория) физика бўлими (Обсерватория) илмий даражасини олиш учун Д. М. Плотникова; «Мураккаб муҳит шароитларида сейсмик тебранишларнинг амплитудали ва энергетик спектрини трансформация қилишининг баъзи бир масалалари (Шарий-Жанубий Фаронанинг материаллари асосида)» деган темада;

А. Н. Мовлонов; «Юкори вакуумда тебраниш электронлар воситасида бўладиган разряднинг баъзи бир параметрларини ўрганиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЕҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўғайев кўчаси, 1-уй)да танишини мумкин.

12 ноябрь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг илмий факультети бўлими илмий даражасини олиш учун Б. Екубов; «Туркистон Коммунистлар партияси Фаргона Область ташкилотининг фаолияти деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЕҚЛАЙДИ

Диссертация билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси 4-уй)да танишини мумкин.